

Sølvskillingen

Det var en skilling, den kom blank fra mynten, sprang og klang: "Hurra! Nå skal jeg ut i den vide verden!" Og det kom den.

Barnet holdt fast på den med varme hender, og den gjerrige med kalde, klamme hender; den eldre vendte og dreide den mange ganger, mens ungdommen straks lot den løpe videre. Skillingen var av sølv, hadde meget lite kobber i seg og var allerede et helt år ute i verden, det vil si, ute omkring i det land hvor den var myntet. Så kom den på reise ut av landet, den var den siste av landets mynt som ble tilbake i pengepungen som den reisende herre hadde med. Han visste ikke selv han hadde den før den kom mellom fingrene på ham.

"Her har jeg jo enda en skilling hjemmefra!" sa han. "Den kan gjøre reisen med!" Og skillingen klang og sprang av glede da han puttet den i pungen igjen. Her lå den hos fremmede kamerater som kom og gikk. Den ene gjorde plass for den annen, men skillingen hjemmefra ble alltid tilbake; det var en utmerkelse.

Nå var allerede flere uker forbi, og skillingen var langt ute i verden, uten akkurat å vite hvor. Den hørte av de andre mynter at de var franske og italienske. Den ene sa at nå var de i den by, den annen sa at de var i den, men skillingen kunne ikke gjøre seg noen forestilling om det. Man ser ikke verden når man alltid er i en pose, og det var den. Men som den en dag lå der, merket den at pengepungen ikke var lukket, og da listet den seg til åpningen for å kikke litt ut. Det skulle den nå ikke ha gjort, men den var nysgjerrig, og det straffer seg. Den gled ut i bukselommen, og da pengepungen om aftenen ble lagt til side, lå skillingen ennå hvor den lå og kom med klærne ut på gangen. Der falt den straks på gulvet; ingen hørte det, ingen så det. I morgenstunden kom klærne inn, herren tok dem på, reiste bort, og skillingen kom ikke med. Den ble funnet, skulle igjen gjøre tjeneste, og gikk ut med tre andre mynter.

"Det er dog hyggelig å se seg om i verden!" tenkte skillingen, "bli kjent med andre mennesker, andre skikker!"

"Hva er det for en skilling," ble det i det samme sagt. "Den er ikke landets mynt! Den er falsk! Duger ikke!"

Ja, nå begynner skillingens historie, som den siden fortalte den.

"Falsk! Duger ikke! Det for igjennom meg," sa skillingen. "Jeg visste jeg var av godt sølv, god klang og med ekte preg. De måtte bestemt ta feil, meg kunne de ikke mene, men meg mente de dog! Meg var det de kalte falsk, jeg dugde ikke! "Den må jeg gi ut i mørke!" sa mannen som hadde den, og jeg ble gitt ut i mørke og så igjen skjelt ut ved dagslys, - "falsk, duger ikke! Den må vi se å bli kvitt."

Og skillingen sitret mellom fingrene hver gang den i smug skulle listes bort og gjelde for landets mynt.

"Jeg elendige skilling! Hva hjelper meg mitt sølv, min verdi, mitt preg, når det ikke betyr noe. Man er for verden hva verden tror om en! Det må dog være skrekkelig å ha ond samvittighet, å liste seg frem på det ondes vei, når jeg, som dog er aldeles uskyldig, kan

være således til mote ved bare å se sånn ut! - Hver gang jeg ble tatt frem, gruet jeg for de øyne som ville se på meg. Jeg visste at jeg ville bli støtt tilbake, kastet henad bordet som om jeg var løgn og bedrag.

En gang kom jeg til en stakkars fattig kone, hun fikk meg i daglønn for sitt slit og strev, men hun kunne nå slett ikke bli kvitt meg. Ingen ville ta imot meg, jeg var en sann ulykke for henne."

"Jeg er såmenn nødt til å narre noen med den!" sa hun. "Jeg har ikke råd til å gjemme på en falsk skilling. Den rike baker skal ha den, han kan best tåle det, men en urett er det allikevel jeg gjør!"

"Nå skal jeg til og med belemre konens samvittighet!" sukket det i skillingen. "Er jeg da virkelig på mine eldre dager blitt så forandret?"

Og konen gikk til den rike baker, men han kjente altfor godt til de gangbare skillinger. Jeg fikk ikke lov å ligge hvor jeg lå, jeg ble slengt i ansiktet på konen. Hun fikk intet brød for meg, og jeg følte meg så inderlig bedrøvet ved å være myntet således til andres besvær, jeg som i unge dager hadde vært så freidig og så sikker; så bevisst om min verdi og mitt ekte preg. Jeg ble så melankolsk som en stakkars skilling kan bli når ingen vil ha den. Men konen tok meg hjem igjen, betraktet meg ganske inderlig, mildt og vennlig. "Nei, jeg vil ikke narre noen med deg!" sa hun. "Jeg vil slå et hull i deg så at enhver kan se at du er en falsk ting, - og dog, - det faller meg nå så inn. - Du er kanskje en lykkeskilling, ja, det vil jeg tro! Den tanke kommer over meg. Jeg slår et hull i skillingen, trekker en lisse gjennom hullet og gir så nabokonens lille barn skillingen om halsen som lykkeskilling!"

Og hun slo et hull i meg; det er aldri behagelig å bli slått hull i, men når hensikten er god, kan man tåle meget! En lisse fikk jeg igjennom meg, ble en slags medalje å bære. Jeg ble hengt om halsen på det lille barn, og barnet smilte til meg, kysset meg, og jeg hvilte en hel natt på barnets varme, uskyldige bryst.

I morgenstunden tok moren meg imellom sine fingrer, så på meg og hadde sine tanker ved det, det fornemmet jeg snart. Hun fikk en saks frem og klippet lissen over.

"Lykkeskilling!" sa hun. "Ja, det skal vi nå se!" Og hun la meg i surt så at jeg ble grønn; deretter kittet hun hullet igjen, gned meg litt og gikk så i mørkningen til loddselgeren for å få et lodd som skulle bringe lykke.

Hvor jeg var ille til mote! Det klemte i meg som om jeg skulle knekke over; jeg visste jeg ville bli kalt falsk og slengt hen, og det like foran den mengde skillinger og mynter som lå med innskrift og ansikt som de kunne være stolte av. Men jeg slapp. Det var så mange mennesker hos loddselgeren, han hadde så travelt, jeg for klingende i skuffen mellom de andre mynter. Om det siden ble vunnet på loddet, vet jeg ikke, men det vet jeg at allerede neste dag var jeg kjent som en falsk skilling, lagt til side og sendt ut for å bedra og alltid bedra. Det er nå ikke til å holde ut når man har en virkelig karakter, og den kan jeg ikke nekte meg selv.

I år og dag gikk jeg således fra hånd til hånd, fra hus til hus, alltid utskjelt, alltid ille ansett. Ingen trodde meg, og jeg trodde ikke meg selv, ikke verden, det var en fæl tid.

Da kom en dag en reisende, ham ble jeg naturligvis lurt på, og han var troskyldig nok til

at ta meg for gangbar mynt; men nå skulle han gi meg ut, og da hørte jeg igjen de ropte: "Duger ikke! Falsk!"

"Jeg har fått den for ekte!" sa mannen og så nå rett nøye på meg; da smilte hele hans ansikt, det pleide ellers aldri noe ansikt ved nøye å se på meg: "Nei, hva er dog det!" sa han. "Det er jo en av våre egne landets mynter, en god, ærlig skilling hjemmefra som man har slått hull i og kaller falsk. Det var ganske morsomt, det! Deg skal jeg jammen oppbevare og ta med hjem!"

Det for av glede gjennom meg, jeg ble kalt en god, ærlig skilling, og hjem skulle jeg hvor alle og enhver ville kjenne meg og vite at jeg var av godt sølv og med ekte preg. Jeg kunne gjerne ha gnistret av glede, men det ligger nå ikke i min natur å gnistre, det kan stå, men ikke sølv.

Jeg ble svøpt inn i fint papir for ikke å blandes med de andre mynter og komme bort; og kun ved festlige anledninger når det møttes landsmenn, ble jeg vist frem og overmåte vel omtalt. De sa at jeg var interessant; det er morsomt nok, at man kan være interessant uten å si et eneste ord!

Og så kom jeg hjem! All min nød var forbi, min glede begynte, jeg var jo av godt sølv, jeg hadde det ekte preg, og det var slett ikke meg imot at man hadde slått hull i meg som falsk; det gjør ikke noe, når man ikke er det! Man skal holde ut; alt kommer med tiden til sin rett! Det er nå min tro!" sa skillingen.

Ordforklaringer

Just – akkurat, nettopp

Sitre – dirre, skjelve

Henad – bortover

Belemre – bry

Fornemme – merke

Overmåte – særdeles, ualminnelig

Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Et eventyr av Hans Christian Andersen (1805-1875). (Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: Sølvskillingen

Norsk oversettelse: Ragnar Arntzen

Kilde: <http://www.fag.hiof.no/lu/fou/HCA/eventyr.html>

Brukt med tillatelse.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-IkkeKommersiell-Ingen bearbeidelser 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.

Illustratør: Lorenz Frølich (1820-1908)

Kilde: [H. C. Andersens Eventyr og Historier. Fjerde Bind. Tredie Udgave, 1894 \(archive.org\)](http://H.C.AndersensEventyrogHistorier.FjerdeBind.TredieUdgave,1894.archive.org)

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.